

„Edinost“

zih sta enkrat na dan, razen nedelj in
svetkov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
očbe brez priložene naročnine se sprava
ne ostra.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredstvene številke po 6 stotink (3 avč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

Se računajo po vrstah v petilo. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
ma upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšpekcij v ulici Molis
plocolo št. 3, I. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcijskega lista „Edinost“ v Trstu

Finis....!

III.

Prepozno!

V tih urah, ob raznih banketih, obe-
dih, večerjeh in drugih takih — velikih
državniških opravilih se morda tudi kakemu
avstrijskemu, tako imenovanemu državniku
dogaja, da mu je posvetila kaka svitla iskra
in da vidi tudi on, kam je država zabredla
in kako sti njeni zveznici! A to hitro ube-
gava zopet iz glave in tava se dalje starim
potom skozi megle trozvezne politike.

Da si so interesi dinastije Habsburgov
identični z interesi jugoslovanskih narodov,
in da si so interesi avstrijskih Nemcev iden-
tični z interesi dinastije Hohenzollernecev,
vendar le umejo nemški mogočniki zakrivati
na merodavnih mestih to svetlo resnico in
delati tako kakor da bi bilo nasprotno re-
snica.

To vse torej je vzrok bližnji največji
nevarnosti za avstrijsko državo. Roka, ki bi
mogla in hotela braniti, je vezana od močnih
in preprečenih protivnikov. Tako se izvrši
velikanska historična evolucija: skozi potoke
slovanske krvi bo skušala nemška sila pre-
bresti do naše sinje Adrije in tako računajo,
da potem na istem obrežju Adrije zavilira
prusko-nemška zastava!

Kaka je torej dolžnost vsem treznim in
uglednim Slovincem! Kaj moramo sto-
riti, da rešimo vsaj narod-
nost?!

Ura je že pozna; bodoči dogodki se
pripravljajo grozovito naglico. Le malo naj
še čakamo in postati utegne za nas — pre-
pozno.

Danes že moramo začeti z delom reši-
teljnim, ki je: **povrnitev naroda slovenskega
v stare svojo narodno cerkev — vrnitev
vsega slovenskega naroda v sveto slovansko
Cirilo-Metodijsko cerkev!**

Ako se to zgodi, zadobi slovenski narod
svojo narodno slovansko cerkev, ki
bo v najmočnejšo zaslombo narodnostnemu
razvoju in najboljša pokroviteljica narodnosti
njegov. Kajti slovenski narod bi stopil potem
v močno zvezo z vsemi Slovani na Vzhodu
in zmagovalnemu Nemcu ne bi bilo možno
ponemčiti Slovence — člena cirilo-metodijske
cerkve, kar se pa z latinsko-katoliškim lahko
zgodi, ker mu tujenarodna cerkev ne podelja
nobene moči v tej borbi.

Tudi z ekonomske strani zadobil bi slo-
venski narod — ako bi se oklenil slovansko-
cirilo-metodijske cerkve — velikih koristi.
Ves slovanski Vzhod bi mu bil odprt in on

bi si mogel tam iskati in vsikdar najti zato-
čišča, ne da bi se moral potopiti v tujo ne-
slovansko narodnost.

Nemci gledajo v »Rajh« in vpijejo »Los
von Rom!«, »Hoch Hohenzollern!« — mi
Slovenci pa se oklenimo slovansko-cirilo-me-
todijskega obreda in postanimo pravi Slovani
na domu in v cerkvi, pred ljudmi
in pred Bogom!

To je jedini način, da rešimo svojo slo-
vensko narodnost.

Vse to, kar je rečeno tu, velja od be-
sede do besede tudi za Hrvate! Tudi
njim žuga ista nevarnost, tudi zanje ni druge
rešitve! Te iskrene besede ti govori star
prijatelj tvoj; čuj ga, narod slo-
venski!

Dne 22. aprila 1902.

Perunov.

Politični pregled.

V Trstu, 5. maja 1902.

**Krščansko-socijalne besede in de-
janja.** Nedavno temu je dr. Lueger na ne-
kem rhodu na Dunaju precej trdo prijel
vsenemške izdajice. O tej priliki pa se je
spomnil tudi boja za Pazin, oziroma, se je
dotaknil vprašanja: na čem stran se je
njegovi stranki postaviti v tem boju: ali na
italijansko ali na slovansko. Dr. Lueger ni
odlašal z odgovorom, niti se ni obotavljal go-
voriti z vso potrebno jasnostjo; menil je
namreč, da je njegovo stranko sililo nje
avstrijsko patrijotično stališče, da je
ob pazinskem vprašanju glasovala s Slovani
in proti Italijanom!

Minole sobote pa je dr. Lueger — po-
vodom zaprisezanja novih meščanov dunaj-
skih — izustil besede: »Mi smo izhajali iz
predpostavke, da oni, ki hočejo postati meščani
mesta dunajskega in se hočejo imenovati za
take, morajo biti tudi zvesti Avstriji in ne
smejo imeti nikakega posla z izvestnimi per-
veznimi (pokvarjenimi) strankami — soci-
jalnimi demokrati, Schönererjanci in Wolfi
janci.«

Gospod dr. Lueger je torej povdarjal
ob obeh teh dveh prilikah, da za njegovo
stranko je odločilno nje avstrijsko patrijo-
tično stališče, oziroma, je povdarjal, da poli-
tični program Vsenemcev in Italijanov ni
združljiv s tem stališčem.

Tako govore besede dra. Luegerja. A
kako govore razna dejstva? In kako govori
izlasti dejstvo, da so bili krščanski socijalisti
v nemški gemeinbürgerschaft, in sicer mej nje
najzvestejimi sestavnimi deli, o čemer se je
ravno isti dr. Lueger posebno ponašal o

raznih prilikah?! Če se aspiracije Vsenem-
cev ne dajejo združiti z avstrijskim patrijo-
tizmom in če je ta patrijotizem v politično
programatično podstavo krščanskim socijali-
stom, kako so mogli potem krščanski soci-
jalisti moralno podkrepiti te aspiracije, da
so vztrajali v gemeinbürgerschaft, torej v par-
lamentarni organizaciji, ki se ni nikdar upala
postaviti proti aspiracijam Vsenemcev, mar-
več jih je še podpirala? In če krščanski so-
cijalisti jednako, kakor o Vsenemcih, sodijo
o aspiracijah Italijanov Primorja, potem jih
moramo že zopet vprašati, kako so mogli
vztrajati v gemeinbürgerschaft, ko so videli,
da le-ta vsikdar in dosledno uporablja svoj
vpliv in svojo moč v to, da krepi pozicijo
istim Italijanom?!

Prevelika diskrepanca je to med besedami
in dejanji. Zato se pa nam kar noče
povrniti vera v doslednost in politično mo-
ralnost krščanskih socijalistov nemških. Ne
prepričuje nas fakt, da so krščanski socijalisti
glasovali za gimnazij v Pazinu. Nam se zdi,
da jih je o tem vodila le specijalna njihova
strankarska korist. Oni so ogelni stebri, no-
seči pozicijo Körberjevo, oni so — vladina
stranka! V tem je bil odločilni moment, ne
pa v pripričanju, da aspiracije Italijanov
niso združljive s patrijotičnim programom
krščanskih socijalistov. Oni so se že mnogo
bratili in včasih celo konkurirali v nemškem
radikalizmu in v sovražstvu proti Slovanom
s takimi elementi, ki so vredni naših irre-
dentovcev, kar se dostaje avstrijskega patri-
jotizma. In krščanski socijalisti nemški so
vsikdar znali tolažiti svojo avstrijsko vest
tako temeljito, da so se — vnovič bratili in
so vnovič tekmovali.

Deželni zbor štajerski se je sešel v
soboto. Naloga mu bo, da reši stvar graškega
posojila (14 milijonov hočejo najeti). Poro-
čilo deželnega odbora glede tega posojila in
potrebne pokritja ter vse tozadevne peti-
cije so izročili posebnemu kombiniranemu od-
seku. Kakor smo že omenili enkrat se celo
zastopi nekaterih nemških občin izrekajo proti
temu, da bi dežela prevzela garancijo za to
po-ojilo.

Slovenski poslanci niso došli v sejo, iz
česar sledi, da hočejo še nadalje slediti taktiki
abstinence.

Vsenemci med seboj. Včeraj vršil
se je na Dunaju neki shod, na katerem se
je v kaj svetli luči pokazal domači prepir v
vse nemški stranki. Ko je namreč posl. Wolf
stopil na govorniško tribino ter je hotel go-
voriti, uprizorili so Schönererjevi pristaši tako
grozen hrup in ropot, da so Wolfu onemo-
gočili govoriti. Wolf je na to sel ter prižgal
smotko, hote tako počakati, da hrup poneha.

Dunaju sem se odpočil. Slučaj me je nanesel
na rojaka dijaka, ki mi je pravil glasove iz
domovine; isti niso bili veseli. Zarotil sem ga, naj
ničesar ne naznani v domovino o meni, ker
da hočem svojo rodbino iznenaditi. Rekel mi
je še dijak, naj ne govorim preveč svobodo-
miselnosti, ker da bi mogel imeti neprimernosti,
mesto da je polno policijskih špijonov vsa-
kega jezika — a tudi za Hrvate da je špi-
jonov. A veš li, kdo je! — Milivoj, nekdanji
radikalec, demon mojega življenja, je bil po-
licijski špijon.

»Milivoj!«

»Da. No, pustiva to. Došel sem v Za-
greb pod večer. Iskal sem, videči svoj dom,
kraj svoje mladosti. Srce se mi je čudno
treslo od strahu, radosti, nade in dvoma. Še
trenutek, dva, pa bo vsa resnica stala pred
mojimi očmi. Koga da vprašam, pri kom da
se oglašim? Spomnil sem se. Šel sem naravnost
k udovi Jagi, stari roditeljici najini. Stara
ve vse, sem si rekel, ona mi pove, kar
se je zgodilo za časa mojega mrtvovanja.

Schönererjevi pristaši pa so počeli metati na
Wolfa sladkorne kroglice in uprizorili so še več
ropot, ki se je slednjič prelevil v pravi pre-
tep med Schönererjevimi in Wolfovimi pri-
staši.

Ko je vladni zastopnik videl, da je ne-
mogoče vspostaviti red, je razpustil zlorova-
nje in so redarji le s težavo spravili zborovalce
iz dvorane.

Poslanca Wolf in Schreiter sta se po-
dala z nekolicimi pristaši v vrt neke bližnje
restavracije, kjer je imel Wolf svoj govor.

Wolfovci so zažugali, da se hočejo že
maščevati nad Schönererjanci radi tega na-
pada na Wolfa.

Ali je ironija to! Sedaj si strupeni sov-
ražniki v imenu velikonemške ideje so se
bili inscenirali v širokem javnem življenju in
v parlamentu kakor stranka boriteljev proti
korupciji in so v imenu morale in čistosti
začeli boj proti drugim nemškimi strankam.
»Durch Reinheit zur Einheit« je bila nji-
hova parola. Po čistosti do jednodnosti! In
mase so jim verjele in so v vseh teh Vse-
nemcih videle polbogove, ljudi, na katerih
je izključena vsaka človeška slabost. Sedaj
pa si očitajo po listih in na stidih stvari,
glede katerih povdarjajo sami, ali da so
skrajno umazane in da pomenjajo gaženje
javne morale, ali pa, da bi se moralo baviti
znajimi — državno pravdnštvo, ker se do-
tikajo z rokavi raznih kazenskih para-
grafov.

Nastopili so kakor novodobni Katoni s
parolo »Durch Reinheit zur Einheit« — vse
kaže pa, da gre do »durch Einmütigkeit in die
— Rauferei! Po blatu do pretepov.

Amerika in Evropa. Zedinjene dr-
žave severoameriške napredujejo orjaškimi
koraki na gospodarskem polju in delajo že
jako resno in nevarno konkurenco evropskim
velesilam. Ker je pa od gospodarske moči in
veljave odvisen tudi politični vpliv, je na-
ravno, da z gospodarsko močjo Zedinjenih
držav raste tudi njih politični vpliv. Jako
nevaren utegne postati posebno za evropske
pomorske velesile — mej katerimi zavzema sedaj
Anglija prvo mesto — oceanski trust, ki se
je ustanovil v Zedinjenih državah. Oceanski
trust je namreč zveza vseh velikih ameri-
kanskih paroplovnih družb, kateri zvezi je
namen monopolizirati vse svetovno paroplov-
stvo. Ker je ta zveza silno močna (njen
skupni kapital presega namreč milijardo
frankov), se morajo evropske paroplovne
družbe ali potopiti v njej, ali pa morajo po-
giniti v konkurenčnem boju z oceanskim
trustom. In res je k temu trustu pristopilo
že več velikih angleških, nemških in fran-
cozkih paroplovnih družb, a pristopiti bodo

Jaga se je, spoznavši me, prestrašila, ker je
mislila tudi ona, da sem mrtev, kakor vsi
moji znanci. Povedal sem jej na kratko, kako
sem rešil glavo. Zatem mi je začela pripove-
dovati ona, kaj se je godilo med tem. Izvedel
sem, da si zapustil Zagreb, da mi je oče
umrl, in kar je najhuje — izvedel sem, da
je Lucija za me zgubljena, da jo je utrgal
pred časom izmeček človeštva, izklopela duša
oderuh — ogleduh. Ali naj ti pravim, kako
mi je bilo pri duši? Oh, nikdar, nikdar v
svojem življenju nisem občutil take boli.
Besnel sem v duši, hiteti sem hotel v hišo
nezvestnice, osramotiti jo javno pred svetom,
prokleti jo. Premislil sem se reški: Bilo bi
neumno. Saj ti si zanjo mrtev, sedaj si je
sama svoja gospodinja; ima-li mrtev zaroče-
nec pravico vpraševati živo zaročnico, da-li
mu je zvesta preko groba, da-li je ostala
čista? Ali videti sem jo moral. Šel sem pod
krinko na ples.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

VI.

Komorn je bil obseden od Avstrijecev,
ali Klapka se je upiral z vso silo. Moje
zdravje je začelo zopet giniti in med tem, ko
so bombe letele v mesto, mad tem, ko so jim
komornski topovi gromé odgovarjali, ležal sem
jaz v vročnici, a v moji glavi so sevale
strahovite slike o medsebojnem klanju in
trenju naroda. Tudi sam veš, kako je Ko-
morn pal. Bil sem zopet svoboden. Bog, kaka
svoboda je bila to! Ni koraka nisem mogel
storiti, svet me je gledal očesom usmiljenja,
iz katerega čita bolnik gotovo smrt. V teh
prvih dneh svobode v bolnišnici čul sem tu
pa tam prasketanje nekoliko pušek, a ko
sem vpraševal, kaj da pomenja to, odgovar-
jal mi je postrežnik: »Eh, zopet so honveda
ustrelili.« Sit sem postal bede in sveta, raz-

ljučen na vse človeštvo. Po nekoliko mese-
cih sem se ojačil dovolj, da bi se povrnil
domov. Hotel sem ti pisati, pisati njej. Nisem
storil tega. Tajna radovednost mi je zaustav-
ljala roko. Ali ne vedo, da sem živ, ali še
mislijo, da sem mrtev, ali se še spominjajo
mojega imena, ali so mi zvesti? Ta vpraša-
nja mučila so mi dušo. Vrsté so se prikazo-
vale moji domišljiji čarobne slike sreče in
grde prikazni obupa. Sum, ljubosumje se je
porodilo v mojem srcu. Bal sem se povratka,
ker mi je stokrat bilo na mislih, kako bi to
bilo, da se mrljč dvigne iz groba, kako bi
on, neopažen, mogel motriti svet in preso-
jati ga, kako bi mogel čuti, kaj ljudje v
reznici govore o njem in sodijo? Odlašal sem
od dne do dne, zdravnik mi je rekel celó,
da ne smem takoj na tako dolgo pot, da
moram v kopelj, in ko sem izjavil, da ni-
mam denarja za to, poslala me je država na
svoje troške v češko kopelj, da si popravim
zdravje. Ozdravil sem. Sedaj sem želel videti
Hrvatako, svojega očeta, tebe in — njo. Na

morale polagoma tudi vse ostale, ako ne bodo hotele poginiti v konkurenčnem boju. Trst bo prehajal vedno bolj pod vpliv Zjedinjenih držav in tako pridejo s časom vse evropske paroplovne družbe v popolno odvisnost od Amerike tako, da bodo slednjič morali priti njih parniki pod ameriško zastavo ter bodo morali v slučaju vojne služiti severoameriškim Zjedinjenim državam, kar bo silno nevarno posebno za Anglijo, kateri pripada sedaj prvenstvo na morju.

Tržaške vesti.

Naš rojak g. Naval Pogačnik je gostoval v filharmoničnem koncertu v Varšavi in je dosegel velik uspeh. Angažiran je za več gostovanj na varšavsko opero.

Novi tržaški škof monsgr. Nagl pride v Trst brzkone šele v drugi polovici meseca junija. V škofa bo posvečen še le po konzistoriji v juniju, potem se pa poda najprej na Dunaj v avdienco k cesarju. Tako poroča »Slovenec«.

IV. slovanski časnikarski shod v Ljubljani. Le še 13 dni nas loči od znamenitega shoda, ki združi slovanske časnikarje vseh slovanskih plemen v naši beli Ljubljani. Hvala nekaterim ljubljanskim požrtvovalnim možem, Ljubljana napram slovanskim časnikarjem res lahko nastopi s popolno gostoljubnostjo. Z vseh strani se poroča, da se pripravljajo slovanskim časnikarjem slovesen sprejem. Kakor kažejo naznanila, pride na shod okoli 150 slovanskih časnikarjev, kar je pač mnogo z ozirom na oddaljenost posameznih dežel. Posebno častno bodo zastopani Čehi in Poljaki, ki pošljejo v Ljubljano resnet svojega časnikarstva. Tudi Hrvatov dospe precej. Že danes lahko rečemo, da bo zbrana v Ljubljani 17. in 18. t. m. slovanska inteligenca v pravem pomenu besede. Shodu bo predsedoval slovaški rodoljub urednik »Narodnih Novin«, g. Matuš Dula iz Turčanskega sv. Martina. Odbor je edin v tem, da bodi shod strogo stanovniški in strokoven, ker le tako bo rodil za slovansko časnikarstvo uspehov. V raznih listih so izšle vsakovrstne resolucije in so se objavila tudi imena nekaterih govornikov. Ker je naloga pripravljalnega odbora skrbeti za to, da se ne spravijo pred shod preporna politična vprašanja ter da se govori le o takih predmetih, ki so važna in potrebna za vse časnike in časnikarje vseh slovanskih rodov v Avstriji, so vsa dotična poročila po drugih listih prenašljena in deloma neresnična. Samostojni predlogi se morajo naznaniti pripravljalnemu odboru v Ljubljani vsaj do incl. 10. t. m. Pozneje došli predlogi se sploh ne bodo vpoštevali.

»Domenico Rossetti«. Odkar se je v našem mestu pojavilo novo politično društvo »Domenico Rossetti« pod vodstvom bivšega župana dr. Karola Dompierija, vira med tržaškimi laškimi listi ljut boj za in proti novemu društvu.

Ker se vsako gibanje v laškem taboru živo tiče tudi osode naše narodnosti, bodi nam dovoljeno, da spregovorimo tudi mi par besede o novem društvu. Kakor smo na kratko omenili takoj o pojavu tega društva, bo nova stranka sestajala iz najrazličnejših elementov, iz elementov, katere bo družila samo nezadovoljnost se sedaj vladajočo laško stranko.

Ta bo torej slaba stran nove stranke. Raznobarvnost v stranki povzroči gotovo njen razpad, kakor hitro bi se novi stranki posrečilo premagati sedaj vladajočo židovsko-liberalno stranko. Duša nove stranke je dr. Karol Dompieri. Ta mož je bil med najodličnejšimi člani liberalne stranke in ga je ta stranka zelo cenila, a to le tako dolgo, dokler ni kakor župan tržaški začel gledati na prste onim, ki so imeli posla na mestni upravi, izlasti pa na raznih zasnovah, ki so v odvisnosti od mestne uprave. Ta za tržaške razmere prevelika vestnost je izpodkopala Dompieriju ugled med liberalno stranko in mu nakopala na glavo največjo zamero — tako, da ga o zadnjih občinskih volitvah niso več niti kandidirali v mestni svet. Progres soveci so menili, da so s tem činom popolnoma zamašili usta prevestnemu bivšemu županu ter da bodo zopet lahko po svoji volji gospodarili z občinskim z imetjem. Zato pa so se sedaj prestrašili toliko bolj, ko jim stoji, na čelu nove stranke, nasproti isti Dompieriju, katerega so že davno smatrali politično mrtvim. Listi, ki so valuzbi sedanje kamoristične laške večine, skušajo na vse načine moralno uničiti nevarnega nasprotnika,

kateri si že nastavlja pred oči drobnogled, da si nekoliko natančneje ogleda mestno gospodarstvo.

V narodnem obziru si mi od nove stranke ne moremo prav ničesar pričakovati; ista nam bo, se svojim načelnikom »vred, istotako fanatično sovražna, kakor nam je sedanja židovsko-liberalna kamoristična stranka. Na to stran si torej ne smemo delati nikakih iluzij. Pač pa je smeti pričakovati, da nova stranka ne bo — kamoristična, t. j. da bo varčno in pošteno postopala z mestnim gospodarstvom, ako pride do vlade ter da bo do tedaj pozorno gledala na prste sedanjim upraviteljem.

Ta nada se opira izlasti na načelnika nove stranke, dr. Karola Dompierija samega, katerega je liberalna stranka obsovala ravno radi tega, ker je zahteval — čiste račune.

V gospodarskem pogledu se torej lahko smemo nadejati od nove stranke zboljšanja; in to je tudi nekaj, a bolje je nekaj nego nič.

Dozdeva se pa, da bo nova stranka imela še jedno, posebno tu v Trstu mnogo vredno dobro lastnost. Govori se namreč, da bo nova stranka nekoliko manje irredentistična. Ta lastnost ne bi bila brez pomena tudi v gospodarskem pogledu. Sedanja vladajoča stranka je namreč irredentizem dovel že tako daleč, da njemu na ljubo žrtvujejo gospodarske interese celó svojega domačega laškega prebivalstva. Dan za dnevom prihajajo semkaj iz lačne Italije vsakovrstni življi, ki se tukaj zarivajo ter trgajo domačinom kruh iz pred ust. In vse to po prizadevanjih vladajoče klike. Ako bi bila nova stranka res kolikor toliko manje irredentistična, potem bi bila morda opravičena nada, da se kaj zboljša tudi v tem zadnjem obziru — glede silne konkurence ptujih podanikov domačinom.

Naše porotno sodišče. Kakor je razvidno iz poročila, priobčenega minole sobote o zadnji razpravi proti proslulemu Krstiću pred okrajnim sodiščem tržaškim, je g. zastopnik državnega pravdnistva na tej razpravi podal izjavo, ki nas mora zanimati v veliki meri, ker implicite potrjuje vse to, kar trdimo mi vedno: da namreč po sedanji uredbi tržaške perote trpi naš slov. življ. veliko krivico, ker mu ni dana gotovost za nepristransko sodbo v kazenskih stvareh, izlasti pa političnega in naračnega značaja.

Zastopnik drž. pravdnistva na razpravi proti Krstiću, gospod Clarici, je priznal namreč, da drž. pravdnistvo ni hotelo spraviti Krstića na porotniško klop iz posebnih notranjih razlogov, ki jih ne mara povedati!!! Kaj je hotel s tem reči g. državni pravdnik? Zakaj ni hotel državno pravdnistvo tožiti Krstića pred poroto, da si je bilo prepričano, da je Krstić zakrivil hudodelstvo obrekovanja? Odgovor more biti le dvojen: ali se je balo, da porotno sodišče obsodi Krstića radi hudodelstva na strogo kazen (po zakonu 1—5 let), ali pa se je balo, da ga reši?! — Tertium non datur.

Ker pa vemo, da je državno pravdnistvo poklicano, da preganja vsako hudodelstvo brez ozira na osebo, in v interesu države in državljanov, ne oziraje se na strogost kazni, ki jo določa zakon — ne moremo niti od daleč pomisliti, da ga je drž. pravdnistvo hotelo rešiti eventualne večje in strožje kazni, ki jo je zaslužil, ter moramo volens-nolens konstatirati, da je državno pravdnistvo odstopilo od preganjanja radi hudodelstva obrekovanja, ker se je balo, da ga tržaška porota reši kljub temu, da je dokazano, da je zakrivil to hudodelstvo, ter se je rajše zadovoljilo z obtožbo radi zamaranja pažnje, torej radi pregreška, ker je bilo gotovo in prepričano, da vsaki nepristranski sodnik obsodi Krstića, kakor se je v resnici tudi zgodilo.

Mi smo zelo hvaležni gosp. državnemu pravdniku na tej izjavi, ker je on — predstavitelj državne prokure — potrdil to, kar povdarjamo tudi mi vedno in na polna usta, da namreč institucija porotnikov, ko ima soditi o političnih deliktih, oziroma o takih, ki nastajajo valed strankarskih in narodnih bojov, pri nas ne daje gotovosti za nezavisno in nepristransko sodbo, in da bi jo morali ali odpraviti, ali pa vendar v smislu zakona izvajati tako, da kakor sodniki iz ljudstva pridejo na vrsto tudi nezavisni, nepristranski in slovenskega jezika z možni ljudje, ki bodo pravico

krojili brez ozira na pripadnost, politično prepričanje in poliško barvo obdolženca.

D.

Uradno falsificiranje! Pišejo nam: Tržaški mestni magistrat uradno in vedoma falsificira slovenske priimke! Ako se pa stranka poda k dotičnim slavnim mestnim organom in zahteva tam, naj navlašč pokvarjeni mu priimek, zopet popravijo, se taka zahteva zavrača z opazko, da na magistratu ne poznajo akcentov — in da jih ne bodo nikdar poznali!!

No, mi pa se nadejamo, da se že najdejo sredstva, ki gospodu na magistratu nauče pisati »pipe«; zato jim garantiramo že danes!

Sram bi pa moralo biti vso avito colturo zbok takega nelepega in nezakonitega postopanja!

Arrivederci!

Hitro uradovanje! Nekdo je vložil na tukajšnjem mestnem magistratu prošnjo za podeljenje domovinske pravice v Trstu. To je storil dne 22. aprila 1901. leta. Prošnja pa mu je bila — neugodno rešena, to se umeje — vrnjena, dne 1. maja 1902!!! Ni-li to hitro uradovanje? Ker je v odloku, pridejanem vrjeni prošnji, rečeno, da mestna delegacija ne umeje slovenskega jezika, bi kdo utegnil misliti, da so se gospodje ves ta čas mučili, da bi se priučili temu »nepoznanemu« jeziku, in da so torej le zato čakali eno leto in 9 dni, predno so odklonili slovenski pisano prošnjo!

Bog ve koliko so se mučili, tako bi jih človek pomiloval — a ker so slednjič sprevideali, da le ne gre, so v obupu povedali, da še ne znajo slovenski! Mi jih pomilujemo!

Skrbeli pa bomo, da prosilec vdobi, kar mu gre — naj se že gospoda priuče našemu jeziku ali pa ne!

Doživljaji Hrvata v južni Afriki. Prejeli smo:

Te dni sem se sestal z nekim Hrvatom iz Kraljevice, ki mi je vedel povedati mnogo zanimivega na račun angleških kulturonošcev v Afriki.

Konec januarja najeli so ga bili z velikimi obljubami za strežnika konjem, katere so Angleži na Reki vkrcali za južno-afriško vojno. Za konje je bilo vse izvrstno poskrbljeno; izmed 1200 repov jih je poginilo na morju le 80, dočim je na prejšnjih ladjah baje celo polovica poerkala. Toliko slabše se je pa godilo ljudem, ki so trpeli lakoto. Dobivali so le nevžitne kave, vodenega čaja, nekaj prepečenca (dvopeke), navadno plesnivega in malo krompirja. Zgovorjeni so bili le do Capetowna, a dosepeši tja po enomesečni vožaji dobil je parnik ukaz, naj odpluje še teden dalje v Durban, kjer so morali izkreati konje v dveh dnevih in v grozni zmešnjavi. Od todi so poslali strežaje nazaj v Liverpool na Angleško in jim izplačali le polovico izpogojenega plačila. Vsako protestiranje je bilo brezuspešno, trebalo je iz Liverpoola skoro brez pešenega groša nazaj domov. Avstrijski konzulati so pošiljali našega Hrvata od mesta do mesta. Mejpotoma so se njegovi tovariši, iskaje si dela, po raznih mestih poizgubili.

Iz Monakovega naprej pa mu tudi konzulat ni več pomagal in naš Hrvat je moral peš domov. Te dni je dospel ves pohabljen v Trst, a pravil je, da ne more nadaljevati poti, ampak mora v bolnišnico tržaško.

Shod radi ustanovitve mizarske zadruge. Včerajšnjega posvetovalnega shoda radi ustanovitve zadruge mizarjev, rezbarjev in strugarjev udeležilo se je mnogo interesirancev. Tajaik ustanovnega odbora, Joahim Lazari, je poročal o namenu in pomenu društva ter je povdarjal, da društvo nameruje že meseca septembra t. l. odpreti zadrugo delavcev za brezposelne izpodrinjene; končoi cilj društvu pa da je emancipiranje delavcev od svojih gospodarjev. Govornik je povdarjal krstisti, ki jih bodo imeli zadrugaiki od skupnega vzajemnega delovanja ter je pozival navzoče, naj agitirajo za to, da vsi delavci pristopijo k zadrugi. Potem so se oglašali posamični zborovalci, zahtevajoči različna pojasnila, na kar se je vršilo upisovanje členov. Vsi navzoči zborovalci so pristopili k zadrugi.

Pozor!! Ker je nekdo odnesel iz gledališča »Armonia« listke za sedeže in lože za koncert »Slovanskega pevskega društva«, je to društvo dalo prirediti nove listke ter se opozarja slavno občinstvo, da bodo ve-

ljavni le tisti listki, ki so bi bili kupljeni v kavarni »Commercio« ali na večer koncerta pri blagajni gledališča. Vsi drugje kupljeni listki so neveljavni!

Pred svojim pragom naj pometajo!

Včeraj nam je prišel slučajno v roko neki italijanski ilustriran list. Prelistovajočim to publikacijo nam je oko obtičalo na nekem portretu, predstavljajočem častljivo sivolaso in sivobrado prikazen.

Iz pojasnila pod tem portretom pa smo posneli, da je ta mož — tolmač na senzacionalnem procesu proti glasovitemu brigantu Musolinu.

Tolmač na procesu proti Musolinu?! — Vraga, kaj je to! Čemu potrebujejo tolmača na razpravi, kjer so vsi Italijani: sodniki, obtoženci, branitelji, pričé, izvedenci in porotniki?! Vsi sami Italijani do zadnjega!

Kako prihaja tolmač v tak ensemble? Od kod potreba takega tolmača?! In vendar mora biti taka potreba! In če je v resnici taka potreba kaj nam govori ista? Da odgovorimo na to vprašanje, vprašajmo se: kako nalogo imajo sploh tolmači?

Po umevanju vsega sveta je naloga tolmačev menda ta, da posredujejo med ljudmi, ki se ne razumejo med seboj!

Torej: kaj nam govori tolmač na razpravi proti Musolinu! Govori nam, da se ljudje, ki sodelujejo na tej razpravi, ne razumijo med seboj!! Ali ste čuli?! Na razpravi sodelujejo izključno le Italijani, italijanski podaniki in ti se — ne razumejo med seboj!!

Zakaj navajamo in povdarjamo to?! Pojasnilo nam daje fakt, da so tržaški listi kakor riba nemi oziroma na to dejstvo. Nč ne govore o tolmaču na procesu Musolina. Sram jih je!! Ali mi menimo, da jim ne treba biti sram ravno radi dejstva, da Italijani iz različnih krajev kraljestva potrebujejo med seboj tolmača. Vsaki narod ima različna narečja. To vidimo izlasti tudi v Nemeih. Tudi razna nemška narečja so tako različna med seboj, da se čisto dogaja, da Nemec Nemca ne umeje, dokler se mu ni uho nekoliko privadilo na nepoznano mu narečje svojega soplemenjaka.

Ako se pa tržaški listi vendar sramujejo dejstva, da Italijani potrebujejo med seboj tolmača, je glavni vzrok drugi. Ti listi se namreč vedno rogaajo nam Slovencev radi »raznoličnosti« raznih narečij in dokazujejo — pretiraje daleč, daleč — ravno na podlagi ekzistence naših narečij, ali resničneje povedano: lokalizmov, kakoršnjih jih ina neštevilo sleherai narod v svojih odločkih, da naš jezik je neraben za javno življenje, neraben za pouk, neraben za znanstvene svrhe. In na podlagi te namišljene nerabnosti našega jezika dokazujejo tudi, da mi sploh ne moremo nikdar postati kulturni element, da smo torej intelektualno inferijoren element. A konsekvence vsega jim je: o pravičenoost njihovega nadvladja v teh pokrajinah. S tem pa je spojena — kakor logična posledica — cela vrsta drugih zahtev: njihov jezik mora ostati izključna »lingua del foro«, njihov jezik gospoduj jedini na vseh javnih uradih, politična moč mora ostati izključno v njihovih rokah, parlamentarni zastopniki naših pokrajin naj bodo le Italijani in vse gospodarske ressource dežele naj se pretakajo po njihovih rokah — in če slučajno kaj od tega obtiči kje v politično strankarske svrhe ali v — oseбно nagrado, temu naj ne bi smel oporekati nikdo, ker to naj velja kakor privilegij — duševne superijornosti — njihovega jezika!!

Pa naj bi jim ne bilo neprijetno, ako vsako toliko (kakor lani v razpravi Palizzolo in sedaj povodom razprave Musolino) čuje svet, da tudi italijanski narod ima se svoj minarežji isti križ, kakor vsi drugi narodi!!

In še več, nego specijalno mi Slovenci. Mi imamo le lokalizmov, ki nikakor ne motijo splošnega sporazumevanja; Slovenci, da, niti Hrvatje in Slovenci ne potrebujemo tolmačev med seboj!! Italijani pa jih potrebujejo! Zaključek pa je ta: če bi bilo res, da je naš jezik inferijoren radi lokalizmov, ki se ne pokrivajo s književnim jezikom, potem je inferijorev tudi njihov italijanski jezik!! Tako, gospoda, smo — kvit!! In če nam bodo zopet prihajali hoteči s sklicevanjem na nižo kvaliteto našega jezika dokazovati svojo namišljeno pravico do narodne in politične hegemonije, pa jim bomo mi klicali z resnično pravico: Pred svojim pragom naj pometajo!!

Dražbe premičnin. V poned., dne 4. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Poniziana 7, hišna oprava; ulica Acquedotto 39, hišna oprava; ulica Poste vecchie, tiskarski stroji; ob 11. uri: Roccol 152, prešiči in vozovi; Trebče štev. 87, oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.03 ob 2 uri popoldne 12.5 — C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.3 — Danes plima ob 3.11 predp. in ob 4.19 pop.; oseka ob 8.41 predpoludne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

Od sv. Jakoba nam pišejo: Naša mlada čitalnica je prav pridno pripravila za veselico, ki jo priredi dne 18. maja t. l. na vrtu Ciril-Metodijeve šole pri sv. Jakobu. Čitalnica nastopi z močnim mešanim in moškim zborom ter s svojim orkestrom. Mešani zbor bo proizvajal mej drugim Gerbičevu »Žitno polje« s spremljevanjem orkestra, a moški zbor, mej drugimi, pesem »Na straži« z baritonovim samopevom, katere pesmi že dolgo nismo slišali o nastopih naših pevskih društev. Umeje se, da brez gledališke predstave ta veselica ne mine, pa tudi, kakor čujemo, brez tombole ne. Opozorjamo in prosimo pa one naše somišljenike, ki vedó ceniti potrebo naše čitalnice, da skrbé z nami za dostojno poplačilo vrednega truda s tem, da se brez izgovora udeleže prve veselice čitalnice pri sv. Jakobu.

Nastop »Tržaškega Sokola« v Barkovljah. Ker se radi slabega vremena ni mogla včeraj vršiti javna telovadba »Tržaškega Sokola« v Barkovljah, pranesla se je ista za 4. teden, dne 8. t. m. Zabava, ki prične ob 4. in pol uri pop., vršila se bo po že objavljenem vsporodu.

Vesti iz ostale Primorske.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija za Istro bo v Opatiji dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne. Gotovi smo, da na to skupščino prihite predstavitelji hrvatskega in slovenskega naroda od vseh strani Istre. To treba. Kajti takim skupščinam ni le ta namen, da se udeleženci obveščajo o delovanju odstopajočega in da volijo novi odbor, ampak take skupščine so velikega moralnega pomena nasproti vnanjemu svetu, ker so — ako dobro obiskane — krepak izraz volje in energije za — življenje.

V zdravilišču v Opatiji je bilo od dne 1. septembra 1901 do vključno 30. aprila 1902 11.854 oseb. Od 24. aprila 1902 do vključno 30. aprila je prirastlo 322 oseb. Dne 30. aprila 1902 je bilo navzročih 1441 oseb.

Pevsko in bralno društvo »Zrinjski« v Dekanah bo imelo na Vnebohod dne 8. t. m. v društvenih prostorih »Konsumnega društva ob 3. in pol uri pop. svoj redni občni zbor.

Iz Hrušice (okraj Podgrad) dne 29. aprila 1902.

V raznih listih sem čital slavošpeve na mojo malenkost radi ustanovitve mlekarne v Hrušici glede katerih slavošpevov pa moram omenjati, da ne zaslužujem istih, ali vsaj ne v toliki meri.

Resnica je, da mislim že dve leti na ustanovitev mlekarne, o kateri sem prepričan, da privabi mnogo krvavo potrebnega denarja v naš sromašni okraj. Pomisl, dragi čitatelj, da samo v Podgradski občini imamo preko 1600 krav, od katerih imamo le pa prihodek, da prodajamo kako tele! — Pa še teh je malo število, radi pomanjkanja dobrih bikov. Mleka pa sploh ne spravljamo v denar, ker ni priložnosti. Resnica pa je, da jednako misel in prepričanje je imel in ima tudi gospod župan Slavoj Jenko, s katerim sem se večkrat razgovarjal o možnosti ustanovitve mlekarne. Vedno je odobral moje napore, a pristavljal je vedno: vse dobro, ali nimamo delavcev, ker da on ne more prevzeti nobenega delovanja v mlekarini, ker je itak že preobložen z delom. — Govoril je resnico!

Na mojo odločno izjavo pa, da moramo ustanoviti mlekarno, udal se je in obljubil sodelovati. In mož beseda je! Sestavil je pravila, predsedoval je ustanovnemu občnemu zborovanju in pomaga mi na odstranjevanju tehničnih in denarstvenih ovir, katerih ni

malo in niso male. In teh bi jaz ne zamogel zmagati nikakor! Čast gospodu Slavoju Jenku!

Dolter pomočnik je tudi g. Avg. Nadilo, posojilnični tajnik v Podgradu.

Čast in hvala bodi tudi našemu držav. in deželnemu poslancu, g. profesorju Vek. Spinčiču, kateri je izvolil toliko toplo priporočati mojo prošnjo na vis. ces. kr. ministerstvu poljedelstva, da dobi mlekarina izdatno podporo v znesku 6400 K.

Ne meni, ampak vso čast in hvalo drugim, ki se trudijo in žrtvujejo za blagor siromašnega naroda!

V kratkem času bodo odstranjene vse ovire, na katere se, ob vsej previdnosti, niti mislilo ni, in potem se bo hitelo s stavbo.

Naše liste pa, kateri že zdaj kažejo svojo naklonjenost naši prekoristni stvari, in vse domoljubne prosim za pomoč tedaj, kadar mlekarina prične delovati.

Rogač, dekan.

Popravek. Iz Podgrada nam pišejo: V dopisu iz Podgrada v Istri od 27. aprila t. l., priobčenem v »Edinosti« št. 98 od 2. t. m., je pomotoma navedeno, da je g. Slavoj Jenko predlagal izvolitev sedanjega odbora podružnice družbe sv. Cirila in Metodija za Istro v Podgradu.

Novi odbor izvolil je občni zbor v resnici tako-le:

G. kapelan Josip Strnad je predlagal, da se izvoli dosedanja predsednica, gospica Lina Jenko, in dosedanja blagajnica, gospa Ana Nadilo, v isti lastnosti, g. Slavoj Jenko pa je stavil dodatni predlog, da je mesto preseljene gospe Katice Renčelj izvoliti za tajnico gospo Franjo Bajc.

Dopisnik.

Javna zahvala. Podpisani odbor si šteje v dolžnost izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, kateri so na kakoršen-koli način pripomogli, da se je veselica društva »Svoboda« dne 27. aprila kljub slabemu vremenu razmeroma dobro obnesla. Odbor si šteje v dolžnost, da se imenoma iskreno zahvali slavnim bratskim društvom »Ilirija« iz Pobegov, »Skala« iz Kubeda, in »Neodvisnost« iz Marezig na prijazen sodelovanju, dalje gospodu pevovodju Maslu za trud, mladi gospić Márici Turko za njegov istinito krasen govor, prirediteljem šaljivega prizora na lepo prireditve ter vsem onim rodoljubom, ki so se potrudili od blizu in daleč ter se udeležili naše veselice.

Sv. Anton pri Kopru, dne 28. aprila 1902.

ODBOR

pevsko-bralnega društva »Svoboda«.

Gospodarstvo goriškega mesta. — Mestno staršinstvo je v seji dne 25. aprila sklenilo, da naj se podari 600 K iz mestne blagajne v podporo lista »Corriere Friulano«. Tako znajo gospodariti na račun ubogih davkoplačevalcev!

Občinska zastopstva po Istri — **pozor!** Deželni odbor istrski je razposlal občinam dva zakonska načrta, tičeča se namišljenega »zbojšanja« stanja obč. uradnikov. Poslal ju je občinam, da le-te izrečejo svoje mnenje.

To je zopet zvišano nastavljená past. Po teh načrtih bi imeli sicer občinski odbori pravico imenovanja občinskih uradnikov, ali deželni odbor bo imel pravico, da ta imenovanja potrdi ali ne potrdi. Tako bi občinski uradniki postali slepo orodje dež. odbora. Nad njimi ne bi bila občina gospodar, ampak deželni odbor. Občina bi imela fiktivno le to pravico, da bi — plačevala uradnike. Plačevati bo morala eventualno kače, ki bi ostrupljale njeno življenje, ljudji, ki bi občino osiromaševali in uničevali. Čim bi občine izgubile pravo samoodločevanje nad uradniki, izgubile bi v obč. svoje samoodločevanje, izgubile bi svojo avtonomijo!

Tega si občine ne smejo dati vzeti od nikogar; najmanj pa od deželnega odbora, ki se tako usiljuje občinam, kjer nima nikake pravice, in ki je že po svojih organih usiljenih občinam, in tudi plačanih od občin, deloval na to, da uniči, osiromaši občine in občanarje.

Načrta deželnega odbora za namišljeno zbojšanje stanja občinskih uradnikov ne pomenjata v resnici nikakega zbojšanja, ampak vpreženje občinskih uradnikov v jarm dež. odbora, a po njih upreženje občin samih v ta tuji jarm.

Zato pozor — občine v Istri!

Niti pošteti Italijani niso za take načrte, niti Italijani niso zato, da se občinam vzame avtonomija, kar bi hotel storiti deželni odbor istrski.

Vaskdo mora želeči, da se organom občin zboljša ledno stanje, ali to naj bo stvar občin samih in nikogar drugega.

Proti tej nameri deželnega odbora treba ukreniti korake. In ti koraki se ukrenejo, za to je že preskrbljeno. Za danes pa pozivljamo naše občinske zastope, naj ne store ničesar glede doposlanih jim načrtov, dokler ne dobe navodil, ki se pripravljajo, v obrambo pred atentatom na avtonomijo naših občin! Pozor torej!!

Vesti iz Kranjske.

Vodovod v Škofjiloki bo stal K 48.000 in je vsa dela pravzela tvrdka Kramer Sprimar-Hertlim v Gradcu.

Štrajk v Ljubljani. V Ljubljani štrajkajo zidarji in stavbinski delavci ter mizarji stavbinske družbe. Delavci se vedejo mirno in korektno. Nikjer se dosedaj ni kalil mir. Po pravici graja torej »Slovenski Narod« postopanje politične oblasti, ki je odredila, da se po Ljubljani blišče orožjaški bajoneti. Dokler se mir ne kali, ne treba delati miru! Policija je obiskala tudi vse delavnice mizarjev. Zavela jo je v to baje govorica, da hočejo delavci v Ljubljani uprizoriti generalen štrajk ter govoriti »po tržaško«.

Iz najnovejših vesti pomemamo, da so štrajkovci priredili včeraj v Ljubljani shod, ki se je izvršil povsem mirno. Shod je odklonil predloge podjetnikov, kateri da so pripravljali dovoliti 10 urni delavnik pričenši s 1. septembrom t. l. Štrajk nadaljuje vsled tega. Štrajkovci bodo zahtevali sedaj tudi povišanje dain. V Ljubljano je došel obrtni nadzornik Pogačnik, ki bo posredoval mej delavci in podjetniki.

Razne vesti.

Musolino. To ime je danes na dnevnem redu. Musolino je najnovejši italijanski rokovnjač, ki je prizadel svoji državi, ogromnih stroškov, sitnosti in sramote.

Zalezovali so ga več let. Poslali so nad-enj cele batalijone vojaštva in karabinerjev, a Musolino je v kljub temu grozil in moril, dokler ga nista slučajno prijela dva navadna laška orožnika (karabinerja). Sedaj se vrši, (kakor smo že poročali) v mestu Lucca poročna razprava proti temu groznemu morilecu, ki ima na svoji vesti nič manje nego sedem umoritev in več manjših zločin- stev.

Namenili smo bili kaj več pisati o teku te razprave ali opustili smo bili radi družega nujnega gradiva, ki se je kopičilo.

Danes pa se vendar povračamo zopet k razpravi Musolino, ker vidimo tudi na tem slučaju, kako je temu rodu prešlo že v kri — komedijastvo in kako se doli v Italiji tudi veletragični dogodki v sodnih dvoranih spreminjajo v burke. Vsa razprava proti Musolinu se vrši teatralično — neslano; prav kakor bi se vsa stvar vršila le na gledališkem odru in bi ne bila krvava igra preporejene civilizovane Italije! Večkratni morilec nastopa proti pričem, proti starišem in sorodni kom in celo proti istemu sodnemu dvoru, ne kakor človek, ki ima na vesti grozne zločine, ampak kakor nekak viši državni pravdnik, kakor avtoriteta v stvarih — javne morale.

On grozi in imponira še sedaj! On se smeje in se norčuje iz vsega in z vsem! K.likor pa ne zna, ali ne more sam — pomagajo mu njega branitelji!

Kako nizko je padlo to toliko slavljeno italijansko ljudstvo, je razvidno iz tega, da ta večkratni morilec prejema cele kope ljubav- nih pisem, razglednic in častitk — in to z vseh vrst žen- stva od priproste delavke pa do najodličnejše dame — da se že nabirajo podpisi na prošnjo za pomilostčenje njegovo!! Ljudstvo simpatizira očito s tem rokovnjačem, ali po laško — brigantom in njega sorodniki, ter ga proslavlja kakor nekakega mučenika!

Take škandalozne razmere so mogoče le tam, kjer je v ljudstvu zamrla pravna zavest in so se mu povsem zmešali pojmi o javni morali. Take so razmere v deželi, v katero si tolikanj žele naši tržaški neodrešenci! Mi jim privoščamo od arca, ali s pogojem, da gredo oni doli, v to blaženo deželo, ne pa da bi se ona blžala nam.

Pribiti pa si moramo, da se ta krvava razprava vrši v Italiji, da v istej nastopajo sami Italijani in da se vkljub temu spora- zumevajo le — s pomočjo tolmača! Tržaški listi in lističi lepo pokrivajo to okolnost.

Loterijske številke, izrebane dne 30. aprila:

Brno	50	9	48	40	63
------	----	---	----	----	----

Loterijske številke, izrebane dne 3. maja:

Trst	23	78	43	7	13
Lino	73	90	34	74	88

Brzobjavna poročila.

Kraljica Nizozemska v smrtni nevarnosti.

GRAD LOO 5. Kraljica Viljeldmina je včeraj ob 6. uri zvečer, ob azistenciiji profesora Rosensteina in dveh drugih zdravnikov, predčasno porodila. Ob osmi uri so se zdravniki še trudili okolo kraljice, ki je trpela velike bolečine. Ob 11. uri je bilo stanje kraljice kritično. Zdravniki niso zapustili palače vso noč in čujejo ob postelji menjaje se. Tudi kraljica-mati in princ Henrik sta ostala pri bolnici po porodu. Porod, ki se je moral izvršiti operativnim potom, je zahteval več ur. Danes zjutraj je bila kraljica še pri življenju.

Cesar v Budimpešti.

DUNAJ 4. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je danes ob 3. uri 15 m. popoldne odpotoval v Budimpešto v spremstvu nadvojvodinje Marije Valerije.

carska rodbina ruska.

PETROGRAD 4 (B.) Carica mati in veliki knez prestolonaslednik sta se preselila včeraj od tu v Gačino.

Princeza, ki se hoče utopiti.

RIM 4. (B.) Glasom poročil v listih se je princeza Beatriks od Massimo, rojena princeza Bourbonska, hiči don Carlos, vrgla v reko Tiber, a so jo rešili.

Dogodki v Finski.

PETROGRAD 4. (B.) »Novo Vreme« javlja, da se je nabor novincev v Hesingforsu povsem mirno izvršil. »Pravičena je nada, da bo tudi v drugih krajih vladal mir na naboru.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesetredno. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja **v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.** (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tosa, vogal, Via Limitana. ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21. Telefon št. 670. Velik izbor tapecarij, srecal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavijo se na pa obrod ali železnico franko.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, kočev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in
kmalom si bode.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNCA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče
poprave, toliko za cerkve kolikor za
zasebnike. Velika in izbrana zaloga
latev za okvirje in drugih predmetov
po zelo nizkih cenah.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina n
sod b in buteljkah, Fine paštne in dezertne vina na
debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini

Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza
Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke priporoča posebno za binkošne
praznike in birmo; obleke za moške od gl. 6.50 do
24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v ve-
likem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl.
1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik iz-
bor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let
od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za
delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce
gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter
ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z naj-
večjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se naz-
nanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina:
refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28
novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa
po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v
naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih
vdobi ponarejena (vdobi 100 gl. nagrade).

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh
slgov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime
palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Spšostovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higije-
nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po
koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa-
komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob enem prisodil tvrdki vse sodne
troške in odvjetniške troške provizorne do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim
Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica.
Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pri-
stojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakega, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo
vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene
listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte
vedno izdelke, koji nosijo na ločen in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka
nima družec. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Na najviše povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji
zakonito dovoljena, ob-
sega 17 822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni
dobitek znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III., Vordere Zollamts-
strasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških
uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija

oddel k za državne loterije.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

FONOGRAFI - GRAFOFONI

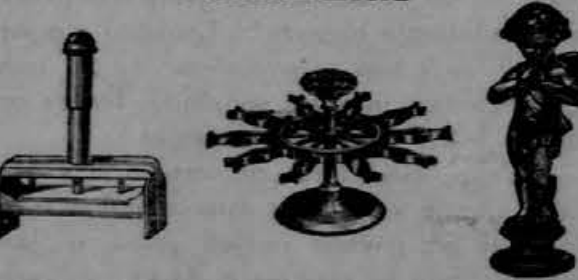
PRIREJENI CILINDRI

za koncerte
(najboljši na svetu)
tudi na plačevanje
v obrokih.



PEČATI, PEČATNI ROČI

umetno izdelani pečati,
v velikem izboru



Odlikovani grafični zavod E. Freisinger

tvrdko

Avogadro & Altarass

Trst. - Corso št. 2.

Pečati za numeriranje in paginiranje.

Graviranja.

Stroj za ljuknjanje kolkov itd.

Trakovi, barvane pečatne blazine in pripadki
za pisalne stroje.

Specialiteta napisane plošče in črte
od kositra, bronca, emajlovanega ali izbočenega
železa.

HELIOGRAFIČEN PAPIR

pozitiven ali negativen za reprodukcije s pomočjo
svetlobe.

MEHANIČNA DELAVNICA

za popravljanje in čiščenje pisalnih strojev
vseh vrst.

Velik izbor najnovejših električnih predmetov kakor: Žepne svetilnice za zdravnike in fotografe, naprsne igle itd.
Velika higijenična novost: ELASTIČNI TAPETI (za čiščenje obuvale) izgotovljeni v močni jekleni žici, uvedeni v prvih bolnišnicah, zavodih prodajalnicah, itd. itd.
Pomnoževalni stroj: „OPTIMUS“ (popolniši Saprograf) Kr 28.— v velikosti 22 x 33 cm.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega marmorja
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo.

Bogata zaloga raznovrstnih obuvale za
gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše takoj. Pošiljave so pošt-
nine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in nslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloyd.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulica Riborgo št. 25 po domače

k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste

obuvala za moške, žensko in otroke.

Isti popravlja male stvari brezplačno

vsakovrstno obuvalo ter sprejema na-

ročbe na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij,

vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah,

ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja na-

ročeno blago tudi na deželo na debelo in

drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in

zmernimi cenami.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr.
častništvo, vladni, mestni in železniški urad-
niki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij
in privatni uradniki, ki so udje kakega pen-
zijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
premičnine, uradnostne listine, renté, vžitke,
zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7, I

Najboljši in najpopolniji pisalni stroj, z
10 letnim jamstvom.



THE AUTOMATIC CYCLOSTYLE.

Najpopolniji stroj za pomnoževanje.

